

З майстерні художника

Автобіографічна довідка

СЕРГІЙ ІВАНОВ

Художник-графік.

Член Національної Спілки художників України.

Народився 10 вересня 1957 р. у м. Кам'янець-Подільський.

З 1977 до 1982 рр. ступіював і отримав знання в Українській академії друкарства.

З 1982 р. працював викладачем кафедри оформлення і ілюстрації книги в Українській академії друкарства зі створеного курсу: "Теорія композиції", "Основи композиції видань" та "Естамп". Має видані праці: посібник для вищих навчальних закладів "Основи композиції видань". Співавтор підручника "Основи учбового малюнку та графіки". Автор робочої програми з "Теорії композиції". Автор робочої програми з дисципліни "Естамп", автор методики практичних робіт з дисципліни "Естамп та його техніки". Упродовж творчої діяльності як художник-графік з художньо-технічного оформлення поліграфічної продукції співпрацює з видавництвами України: "Світ", "Веселка", "Каменяр", "Таврія", "Карпати", "ОЛІР" та ін.

У 1995 р. перешов на творчу роботу.

Творчі роботи починають експонуватися в Україні з 1976 р., а до 1989 р. беруть участь у 21 виставці. З 1991 р. творчі роботи проходять конкурси й експонуються на 50 міжнародних виставках у таких країнах, як: Швеція, Україна, Польща, Словаччина, Японія, Нідерланди, Росія, США, Македонія, Франція, Іспанія, Бельгія, Норвегія, Корея, Італія, Данія, Австрія, Німеччина.

Є володарем міжнародних нагород, які отримав на виставках в США, Бельгії, Польщі, Італії.

Мав персональні виставки:
в 1993, 1994 рр. — галерея м. Санс, Франція;

в 1997 р. — виставочні зали фонду Тейлора. Париж Франція;

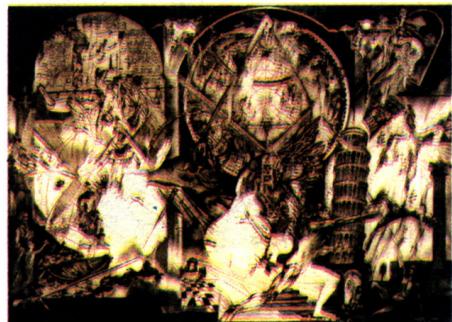
в 1998 р. — галерея в Історичному музеї м. Кам'янець-Подільський, Україна;

в 1999 р. — галерея Волинського Регіонального музею, Луцьк, Україна;

в 2000 р. — Національний музей графіки, Фредеріксхавн, Данія;

з 1997 р. — постійний член фонду Тейлора, Париж, Франція.

З 2001 р., головний художник видавництва "Світ". У 2004 році перешов на творчу роботу. Живе і працює у Львові.

СЕРГІЙ ІВАНОВ: "Я ПРИХОДЖУ У "СВІТ", ЩОБ ПОЗИТИВНО ПІДВАМПІРИТИ"

Чеський мислитель і філософ Томаш Масарик свого часу сказав: "Митці роздумують над життям не менше, а при цьому конкретніше, ніж філософи. Людині, яка хоче зрозуміти, вони дають незмірно багато знань. Існуючи в певному часі, митці стають його безпосередніми виразниками; якщо ж ми хочемо пізнати душу і дух чужих народів, мистецтво слугує цьому як найкраще".

Поміж рядками цих слів легко читується занурення в традиційну історію мистецтва, саме того гатунку, де автор презентує сучасне йому життя у всіх його проявах. Проте, спробуємо зауважити, що разом з новою епохою так званих авангардних зрушень у мистецтво сучасності увійшло явище суб'єктного відчуження митця. Сьогодні художник все частіше асоціальній і відречений від навколоїшніх подій, якими вони є насправді. Він занурений в себе, розгублений, розпорощений, а отже, не завжди здатен відтворювати принципово незалежну від його суб'єктивності буттєву реальність.

На щастя, трапляються відчайдінні винятки, світоглядні позиції яких не обмежуються повзанням поверхнею власного "я". З такими митцями мусиши говорити багато і про все, при тому ризикуючи втратити канву, на якій ґрунтуються засадничі принципи жанру інтерв'ю.

С. Іванов вважає себе художником філософської традиції, що, без сумніву, впевнено доводять його творчі знахідки. Мистецький почерк Іванова — це не тільки міфологічна символіка графіки, містична краса жінок та квітів у живописі й акварелях. Це також духовно та інтелектуально багатий світогляд, в якому є місце не лише творчим пориванням, а й соціальному, громадському, навіть відверто гуманістичному заангажуванню життям.

НЕТРАДИЦІЙНЕ ІНТЕРВ'Ю З "ТРАДИЦІЙНИМ" ХУДОЖНИКОМ

Розмова з С. Івановим була настільки жвавою на найрозмаїтіші ідеї, що годі викласти всі на папері в одному лишень інтерв'ю. То була бесіда з низки тих, що з продовженням.

Гордо зізнаючись в тому, що йшла на інтерв'ю з єдиним продуманим сценарієм, мушу констатувати професійно прикрій факт майже діаметрально протилежного результату бесіди. Перше, що довелось зауважити при розмові з художником, це його не надто зосереджену увагу на власній творчості, а радше активну соціально-громадську позицію, навіть якийсь альтруїстичний трепет у темі контраверсійного стану книговидавництва в Україні. Це не дивно з тої причини, що сам митець багато років творчого професійного життя віддав роботі в державному видавництві "Світ".

— Варто зауважити — каже п. Сергій, — що "Світ" належить до тих мисливих видавництв, суттєві завдання яких полягають не лише у виданні якісної літератури, а також у філософському бажанні навчити людей читати, читати правильно. А правильне читання — це філософія людського світогляду — глибокого, духовного чи примітивного, масового.

— Книга видавництва "Світ" бореться з "бунтом мас"?

— Книга видавництва "Світ" — це, по-перше, фундаментальна, якісна культура книжки; по-друге — висока традиція, засвідчена вже навіть історично віправданою професійною практикою, захищеною від помилок імпровізації вже сьогодні і, мабуть, назавжди. Ось, загалом, якщо розглядати книжку як мистецтво, то це — глибока наука, що передбачає високу відповідальність того, хто є її творцем. Бо нас не буде, а книжки залишаться. І купуючи літературу, споживач апріорі довіряє тому, хто її продає. Тут вже існує ризик стати жертвою дешевих імпровізацій.

Стосовно якості видань "Світу", то мені пригадується висловлювання голубного художника "Веселки" Миколи Сергійовича Пшинки, коли він розглядав стенди видавництва на виставці "Книжковий сад" у Києві. Він тоді сказав: "Приміно, що у видавництві "Світ" немає дурних книжок" ... Загалом, хороша книжка потребує мудрого видавничого підходу.

— Українська книжка, без сумніву, якісний продукт. Проте на часі існує проблема домінування на вітчизняному ринку зарубіжної, зокрема російської книжки...

— У нас нема проблем, є тільки завдання, які ми мусимо вирішити. Завдання, насправді, дуже прості (*повірте, оптимізм співбесідника, бува, окрілював скептично налаштованого журналіста!*) — повернути українській книжці її традиційне обличчя. Це можливо, бо ми маємо колosalну професійну основу, спеціалістів високого рівня. Існує одна проблема — низький рівень внутрішньої культури людей, які займаються, зокрема, законодавчою та фінансовою підтримкою галузі книговидання, особливо державного.

— Це фундаментальне завдання...

— Справа в тому, що розвиток культури думки — закономірний еволюційний процес, що передбачає охоплення в собі всіх сторін людського буття...

— *Буття визначає свідомість ...*

— В нашій асоціальній сучасності — це факт. Як живемо, так і мислимо, так і дбаємо. До прикладу, у світі попит на мистецтво існує переважно серед представників середнього класу. В Україні середній клас є, але його зліднене життя — державна ганьба. Грубо кажучи — голодного лікаря послали робити операцію, то йому якраз високе мистецтво в голові... А ті, хто мають гроші, — тим мистецтво не потрібне. Бо щоб було потрібне мистецтво, знову ж таки мусить бути висока духовна культура. І знову ж таки — людина високих світоглядних установок не є революціонером, не може боротись...

— Саме тому так багато українських талантів шукають притулку за іноземними кордонами?

— Власне, бо їм необхідно єдине — працювати тихо, сумілінно і без метушні, як зорі. Подивімось на українського незахищеного художника, він нікому не потрібен доти, доки на ньому не навчаться заробляти. Тоді ти стаєш зовсім потрібним... А тим часом, поки Європа повертається до лона класичного мистецтва, ми безнадійно, на років десять, відстаемо від неї. І вже сьогодні випускаємо художників, які не вміють малювати...

— Повертаючись до лона мистецтва, яка ситуація з “конкурентоспроможністю” українського митця за кордоном?

— Мені довелось виставлятись за кордоном частіше, ніж вдома, тому я бачив і бачу колosalний рівень сучасного українського художника, його високу майстерність та добрий світогляд; там його цінують і пропонують взаємовигідну співпрацю... Зрештою, художник також людина, мусить і жити, і фарби купувати...

— Ви дотримуєтесь класичного, навіть ілюстративного підходу у своєму мистецтві, а яке ставлення до так званих постмодерністських течій?

— Що стосується оцих авангардних напрямів, то достатньо знати азі композиції і вже можна оперувати кольором, формами, маючи за основу папір чи полотно,... але це не є обов'язково високе мистецтво. Тут діє також принцип виховного моменту. Наприклад, в Японії основи малювання дітям викладають ще в дитячих садочках... Також, згадаймо, свого часу порядний український інтелігент, вміючи з дитинства добре грati на музичних інструментах чи малювати, не ставив себе в межі художника чи музиканта. Тобто, тут роль відіграють світоглядні установки, духовний базис, чого так не вистачає сучасності... Художник — не просто той, що вміє малювати, це той, що робить це інакше.

**МОЖЕШ НЕ МАЛЮВАТИ — НЕ МАЛОЙ,
НЕ МОЖЕШ НЕ МАЛЮВАТИ — МАЛОЙ**

— Свого часу великий Гете зауважив, що письменник при спробі написати власний твір мусить прочитати бодай з десяток якісних, епохальних, певного авторського рівня книг, щоб змогти створити певний почерк, щось винятково своє... Чи присутнє щось подібне у процесі художньому...?

— У художників це дуже просто — можеш не малювати — не малої, не можеш не малювати — малої. У художника це необхідність, важливо, мабуть, не впасти в кон'юнктуру...

— Не стати жертвою моди...?

— Так, до прикладу, дивимось: той малює щось одне, і в нього купують... Все, я теж таке малюватиму. А ось у того таке беруть. Ну, то хай буде так, намалюю це... Але ж головне не те, що яксь річ рантом стала модною і ти маєш її підкорятись..., важливо не загубитись у таких хаотичних пошуках... Суттєво зрозуміти, що ти вільний. Зрозуміти і запитати передусім себе: для чого, що і навіщо малювати. А коли ти голосно заявляєш про себе, зі своїми думками виходиш на публіку — то, будь ласкавий, неси відповідальність.

— Кажуть, що митець — чарівний пошукач істини. В чому Ваш філософський камінь?

— У самому процесі творення, в задоволенні результатом. Це також той момент, коли відчуваєш, що твої роботи приносять людям естетичну радість... Мені комфортно, коли роблю свою роботу. Немає нічого, що могло б мені заважати. У мене прекрасна сім'я, товариши. Присутність професіонала-друга в майстерні — це важливо, це моя певна дисциплінація, називаю їх безкоштовними вчителями, які сприяють моїй творчій еволюції.

— Ви живете в якомусь конкретному часі, презентуєте його почерк? Яким є ваше “art message”?

— Вважаю, що час я не сприймаю. До нього ставлюся діалектично — що було, що є і що буде. Зараз я вивчаю грецьку та українську міфології, між ними не бачу суттєвої різниці — явища природи і антропологізм, це все існує завжди і в єдності.

ТЕМИ — ЦЕ ДУЖЕ СЕРЙОЗНО

— Теми вибираєте конкретно, чи це якийсь довільно підсвідомий рух творчої потреби?

— Це дуже важке запитання, трудно відповісти однозначно...

— А однозначна відповідь можлива?

— Розумієте, якщо ти прив'язаний до якогось промислу, видавничого наприклад, то ти мусиш, насамперед, виконувати завдання. Письменник написав — ти маєш намалювати. Для простого художника ніхто нічого а пріорі не пише й інструкції не складає. Це складний вибір, тут місце рівневі інтелекту, професійному та світоглядному баченням. Це рівень середовища, в яке ти поміщений. Більше мене цікавить те, чи хотів би я повісити свої роботи у себе в квартирі, чи може не хотів би. Коли я малюю, то дуже чітко і насамперед уявляю собі, де би картина знайшла продовження свого життя. Середовище музею — це одне, банку — інше середовище.. Є також домівка, житло людини. Тут постає питання, якою має бути сила картини, щоб вона гармонізувала з душою людини, в цю домівку поміщеної...

— Ви відвертий гуманіст...

— Мабуть (посміхаєтесь). Суть в тому, що людина, передусім, мусить почуватись комфортно поруч з цією картиною, навіть зживатись із нею. Тут полотно повинне давати лише позитивний заряд ..., для негативного існування музеї, в цьому випадку людина сама вибирає — йти чи не йти туди.

Я переконаний, якщо Ви повісите у себе в квартирі картину з негативною енергетикою, то через деякий час ризикуватимете опинитись отут, недалеко, на Кульпаркові...

— То завдання художника має дещо утилітарний характер?

— Можливо, досить ужитковий. Бо мета його в тому, аби прості ужиткові речі перетворити на щось інше, показати в іншому ракурсі. Адже все, що є довкола нас — це набір символів, що мають теперішнє, минуле і майбутнє, мають свою філософію. Вибудова символів конкретно, оригінально — це творить певну суть для серйозного сприйняття. Сам процес композиційного розвитку думки художника — оце те, що зупиняє біля полотна.

СЕРГІЙ ІВАНОВ: “Я ПРИХОДЖУ У “СВІТ”, ЩОБ ПОЗИТИВНО ПІДВАМПІРИТИ”

Закінчення, початок на 8 стор.

— Отже, все вище сказане виглядає як один із підходів вибору теми?

— Саме так, бо сама тема ...? Ну, це дуже складне для мене питання. Я йшов до цього років п'ятнадцять. Були періоди в житті — десять років я зовсім не малював. Викладав у Поліграфічному інституті, працював у видавництві, де теми давали письменники... Єдине — я мав професійно витримувати рівень. Це було моїм завданням, завданням художника книги.

Щодо теми... ну, це ваше “лобове” запитання ...*(наприкладено думає)...*

Мене цікавить існування в темі “міф і реальність”. Мабуть, саме ця тема існує для відверто і чіткої її усвідомлення. Головне, що нам треба прийняти і перейняти — це історичний оптимізм, бо насправді нічого негативного не збереглося. Від найдавніших часів і до сьогодення — ми маємо тільки позитив.

— Але, скажімо, темна сторона світу — це і неминучість, і необхідність?

— Все, що в нас є в минулому — позитив. Негатив ми творимо самі й сьогодні. Бо людина сама собі ворог, а коли не працює над собою духовно, то здатна на зло більше, ніж та, для якої світоглядний розвиток — важлива життєва мета.

Зло необхідне як метод для розрізнення опозицій тінь / світло, інакше як малювати.... Хоча, знаете, навіть зло буває вишуканим, залежно від рівня цивілізаційного розвитку суспільства або окремої людини.

— Інтерпретаційну свободу відчуваєте у формі чи все ж у темі?

— Радше у формі, у матеріалі. Тему я або відчуваю, або не відчуваю. Це як тоді, коли тобі з першого погляду людина або подобається, або ні. Отак і в художньому мистецтві.

КРИТИКА ІСНУЄ ДЛЯ РОЗВИТКУ

— Чи існує відмінність у підходах до роботи, коли працюєте на замовлення та у випадку роботи за станом душі, у натхненні?

— Ні, немає різниці. Є професійний підхід. Робота може бути вдала або менш вдала, бо художник також жива людина. Інша справа — показує він її чи ні. Бо коли художник показує роботу, то вже несе за неї відповідальність... А натхнення... Коли Мусоргського запитали, що таке натхнення, він сказав: “Я граю кожен день, а натхнення приходить раз на півжиття і триває мить. Але якщо я не гриму постійно, то не готовим буду зустріти його”. Цікаво те, що жодна людина не знає, тим наче творча, звідки надійде пропозиція і коли. Тобто, завжди треба бути готовим до неї, до натхнення.

— Як ставитесь до критики?

— Це нормальнé явище. В житті до всього ставлюся дуже нормально, бо в житті мало негативу. Я згідний з будь-якою критикою, якщо мене в ній переконують. Критика існує для розвитку, якщо вона підставова і не амбіційна.

— На завершення розмови — про плани співпраці з видавництвом “Світ”?

— Співпрацю із видавництвом я не припиняв і не припиняту. Є робота, то я її працюю (зраз доробив каталог для видавництва) достатньо ситуативно. Якщо “Світ” навіть змінить про мене думку, то я про нього — ніколи. Також відчуваю необхідність спілкування з колективом, життєвого спілкування. Так би мовити, приходжу у “Світ”, щоб “позитивно підвампірити”.... У своїй справі треба почуватись королем. Якщо не скажеш, що ти талановитий, то можуть і не помітити.

P.S. На такій веселій ноті наше композиційно авантюрне інтерв’ю отримує авантюрний фінал. Художникам надалі шукати істини, а видавництву “Світ” — творчої наснаги. Далі буде....

Тетяна Данилюк